

Reixes (est)

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal. Antic terme del castell de Castelladral, parròquia de Sant Miquel de Castelladral.
Emplaçament	De Castelladral camí direcció SE cap a cal Mestre i Filaborres. Aquí seguir camí direcció sud uns 600 m.
Alçada:	531
Coordenades:	
Latitud:	41.88813
Longitud:	1.78728
UTM Est (X):	399389
UTM Nord (Y):	4638067

Classificació

Número de fitxa	08141 - 305
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVIII-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En ruïnes
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 89.EA. Nivell 3. Parcial. Nivell 4. Ambiental. Pla Especial Urbanístic del Catàleg de Masies i Cases rurals en Sòl no urbanitzable de Navàs, aprovat el 2012, amb el núm. 79.
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada

Titular: 08140A009000180000IJ

Fitxes associades:

Reixes Vell (tines de Reixes)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la dv., 04/06/2021 - 10:35

fitxa:

Descripció

Masia de petites dimensions, avui en ruïnes, probablement aixecada al segle XVIII. Consta d'un cos residencial de planta rectangular (de planta baixa més un pis) i d'una pallissa independent, situada uns metres al nord. Del cos residencial se'n conserven més o menys els murs perimetrals, més esfondrats a la part posterior. La façana principal, encarada vers llevant, és obra fonamentalment d'una reforma feta al segle XIX. S'ordena a partir d'un portal central i tres balcons al pis superior. Les obertures són emmarcades amb brancals de pedra però rematades amb maó a la part superior. A la façana lateral, en canvi, es conserva una finestra emmarcada totalment amb pedra carejada. En les obres d'ampliació del segle XIX la casa es va fer créixer amb unes golfes a la part posterior, de manera que va quedar més alta per darrera i amb la teulada a un sol vessant. Al costat dret i a la façana posterior hi ha uns petits cossos afegits, un dels quals té estructura de volta. Pel que fa a la pallissa, es troba també en un estat força ruïnós.

Observacions:

Uns 2,5 km a l'oest, a la zona de la vall d'Hortons propera a cal Tiet, hi ha la casa de pagès també anomenada Reixes, cosa que dona peu a certes confusions. La denominació correcta és Reixes, cal Reixes o Reixetes per la casa de la vall d'Hortons, a l'oest, i Reixes per la casa de la zona de la riera de Sant Cugat, a l'est. Tal com hem dit, aquesta té unes ruïnes properes que es coneixen com a Reixes Vell.

En la fitxa del Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (PEUPIC) hi ha una errada en la fitxa corresponent a cal Reixes (núm. 89.EA). La fitxa, descripció i mapa corresponen a cal Reixes o Reixes (a l'est, al sector proper a la riera de Sant Cugat), però les coordenades UTM corresponen a la casa també anomenada cal Reixes (a l'oest, la que es troba a la Vall d'Hortons). Aquest catàleg no té cap fitxa dedicada a aquesta segona casa, la de l'oest.

Informació facilitada per Jaume Obradors en base a tradició oral i escrits d'Isidre Soler, àlies el Filaborres.

Història

Separats per una distància d'uns 90 m hi ha l'indret amb restes constructives que corresponen a la casa coneguda com a Reixes Vell i la casa actual de Reixes. El primer podria correspondre a la primitiva casa de Reixes, o tal vegada a una casa més petita. La segona és la masia pròpiament. Pel que fa a Reixes Vell, és difícil aventurar-ne una datació a partir de les escasses restes conservades. Una inscripció a la roca ens informa que, almenys les tines, ja existien el 1792, però probablement el lloc era ocupat de molt més antic. Isidre Soler, àlies el Filaborres, recordava haver vist la casa encara habitada. També havia vist el celler encara amb la volta. Segons ell, es va esfondrar quan encara hi havia bótes de fusta a dins, les quals, per tant, van quedar enterrades al subsòl.

Pel que fa a la masia de Reixes, tampoc en coneixem notícies documentals antigues. Es devia construir al segle XVIII. En l'inventari del patrimoni de Navàs fet el 1994 la casa es trobava més sencera i es diu que hi havia llindes amb inscripcions de l'any 1700, de les quals avui no en queda rastre. La casa, però, és obra substancialment del segle XIX, quan s'hi va fer una important reforma. En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 apareix anomenada com "Can Reixas". Hi consta que és una "masia (casa de labor)", que estava situada a 2 km del nucli de l'Ajuntament de Castelladral. Tenia un edifici habitat constantment de dos pisos.

Ja entrat el segle XX, el propietari residia a Sallent, i fins la dècada de 1960 Reixes va estar habitada per masovers. L'any 1994 la masia i la pallissa es trobava encara en bon estat; posteriorment va iniciar un procés de degradació i ruïna.

Bibliografia

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxa 89.EA

ESTRUCH, Maria. "El misteri de Reixes", *Arrels* (blog d'interent).

PIÑERO, J. (1994). *Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs*. Ajuntament de Navàs. Fitxa RU. 16.

